

IJODKORLIKNI RIVOJLANTIRUVCHI PEDAGOGIK METODLAR

Bekchanova Bibixonum Omon qizi*Urganch RANCh universiteti 1-kurs magistranti*

Annotatsiya. Mazkur maqolada o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda pedagogik metodlarning o'rni va ahamiyati tahlil qilingan. Ta'lim jarayonida qo'llaniladigan muammoli ta'lim, aqliy hujum, loyiha metodi, klaster, sinkveyn hamda STEAM yondashuvi kabi zamonaviy pedagogik metodlarning o'quvchilarning kreativ salohiyatini shakllantirishdagi imkoniyatlari yoritilgan. Shuningdek, ijodkorlikni rivojlantirishning pedagogik-psixologik asoslari, ta'lim muhitining ahamiyati hamda innovatsion texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi o'rganilgan. Tadqiqot natijalari o'quvchilarning mustaqil fikrlash, muammolarni hal etish, yangicha g'oyalar yaratish va amaliy faoliyatda kreativ yondashuvni qo'llash ko'nikmalarini rivojlantirishda interfaol metodlarning muhim ahamiyat kasb etishini ko'rsatdi. Maqolada ijodkorlikni rivojlantirishga xizmat qiluvchi pedagogik faoliyatni takomillashtirish bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: *Ijodkorlik, kreativ fikrlash, pedagogik metodlar, interfaol ta'lim, innovatsion texnologiyalar, muammoli ta'lim, aqliy hujum, loyiha metodi, klaster, sinkveyn, STEAM ta'limi, kreativ kompetensiya, mustaqil fikrlash, ta'lim samaradorligi, o'quv faoliyati, innovatsion yondashuv, pedagogik texnologiyalar, shaxs rivojlanishi, kompetensiyaviy yondashuv, ta'lim jarayoni.*

Abstract. *This article analyzes the role and importance of pedagogical methods in developing students' creative thinking skills. The possibilities of modern pedagogical methods such as problem-based learning, brainstorming, project method, cluster, syncwine and STEAM approach used in the educational process in forming students' creative potential are highlighted. Also, the pedagogical and psychological foundations of developing creativity, the importance of the educational environment and the effectiveness of using innovative technologies are studied. The results of the study showed that interactive methods play an important role in developing students' skills in independent thinking, problem solving, creating new ideas and applying a creative approach in practical activities. The article develops scientific and practical recommendations for improving pedagogical activities that serve to develop creativity.*

Keywords: *Creativity, creative thinking, pedagogical methods, interactive education, innovative technologies, problem-based learning, brainstorming, project method, cluster, syncwine, STEAM education, creative competence, independent thinking, educational effectiveness, learning activities, innovative approach, pedagogical technologies, personal development, competency-based approach, educational process.*

Аннотация. В данной статье анализируется роль и значение педагогических методов в развитии у учащихся навыков творческого мышления. Подчеркиваются возможности современных педагогических методов, таких как проблемно-ориентированное обучение, мозговой штурм, проектный метод, кластерный подход, синхронный подход и STEAM-подход, используемых в образовательном процессе для формирования творческого потенциала учащихся. Также изучаются педагогические и психологические основы развития креативности, важность образовательной среды и эффективность использования инновационных технологий. Результаты исследования показали, что интерактивные методы играют важную роль в развитии у учащихся навыков самостоятельного мышления, решения проблем, генерации новых идей и применения творческого подхода в практической деятельности. В статье разработаны научно-практические рекомендации по совершенствованию педагогической деятельности, способствующей развитию креативности.

Ключевые слова: Креативность, креативное мышление, педагогические методы, интерактивное образование, инновационные технологии, проблемно-ориентированное обучение, мозговой штурм, проектный метод, кластер, Suncwine, STEAM-образование, творческая компетентность, независимое мышление, эффективность образования, учебные мероприятия, инновационный подход, педагогические технологии, личностное развитие, компетентностный подход, образовательный процесс.

Kirish. Zamonaviy jamiyatda ta'lim tizimi oldida turgan eng muhim vazifalardan biri — ijodkor, mustaqil fikrlovchi, muammoli vaziyatlarda tez va to'g'ri qaror qabul qila oladigan hamda yangicha yondashuvlar yaratishga qodir shaxslarni shakllantirishdan iboratdir. Global raqobat kuchayib borayotgan, ilm-fan va texnologiyalar jadal rivojlanayotgan hozirgi davrda inson kapitalining sifati mamlakat taraqqiyotining asosiy omiliga aylanmoqda. Shu nuqtai nazardan, ta'lim jarayonida o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish dolzarb pedagogik muammolardan biri sifatida e'tirof etiladi.

Ijodkorlik — bu shaxsning mavjud bilim va tajribalar asosida yangi g'oyalar yaratish, noodatiy yechimlar topish, muammolarga innovatsion yondashish hamda o'z fikrini erkin va asosli ifoda eta olish qobiliyatidir. Pedagogik jihatdan ijodkorlik nafaqat badiiy yoki ilmiy faoliyatda, balki har qanday ta'limiy va hayotiy vaziyatlarda muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki ijodiy fikrlash shaxsning intellektual rivojlanishini ta'minlab, uning mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantiradi. So'nggi yillarda ta'lim paradigmasi sezilarli darajada o'zgarib, an'anaviy "o'qituvchi markazli" yondashuvdan "o'quvchi markazli" yondashuvga o'tilmoqda. Bu esa o'quvchilarning faolligini oshirish, ularni ta'lim jarayonining subyektiga aylantirish hamda ijodiy fikrlashini rivojlantirishni talab etadi. Ayniqsa, kompetensiyaviy yondashuv asosida

tashkil etilgan ta'lim jarayoni o'quvchilarda nafaqat bilim, balki amaliy ko'nikma va ijodiy qobiliyatlarni shakllantirishga qaratilgan. Bugungi kunda ta'lim jarayonida qo'llanilayotgan interfaol va innovatsion pedagogik metodlar o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishda muhim vosita bo'lib xizmat qilmoqda. Muammoli ta'lim, aqliy hujum, loyiha metodi, klaster, sinkveyn, hamkorlikda o'qitish hamda STEAM yondashuvi kabi metodlar o'quvchilarning mustaqil izlanishi, tahlil qilishi, solishtirishi va yangi g'oyalar yaratishiga imkon yaratadi. Ushbu metodlar an'anaviy ta'limdan farqli ravishda o'quvchini tayyor bilim iste'molchisi emas, balki bilim yaratuvchisi sifatida shakllantiradi. Shuningdek, raqamli texnologiyalarning ta'limga keng kirib kelishi ijodkorlikni rivojlantirish jarayoniga yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Multimedia vositalari, raqamli platformalar, virtual laboratoriyalar va onlayn ta'lim resurslari o'quvchilarning mustaqil ishlashi va ijodiy izlanishlarini qo'llab-quvvatlamokda. Bu esa ta'lim jarayonining samaradorligini oshirib, o'quvchilarning kreativ fikrlashini yanada rivojlantirishga xizmat qiladi. Pedagogik va psixologik tadqiqotlarda ijodkorlikni rivojlantirish ko'p jihatdan ta'lim muhitiga bog'liqligi ta'kidlanadi. O'qituvchi tomonidan yaratilgan erkin, qo'llab-quvvatlovchi va rag'batlantiruvchi muhit o'quvchilarda yangi g'oyalarni ilgari surish, xatolardan qo'rqqmaslik va mustaqil fikr bildirishga bo'lgan ishonchni oshiradi. Aksincha, faqat yodlashga asoslangan an'anaviy yondashuv ijodiy faollikni cheklab qo'yishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasida ham ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish va o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun va boshqa normativ-huquqiy hujjatlarda ta'lim jarayonini kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etish, o'quvchilarning ijodiy va intellektual rivojlanishini ta'minlash asosiy vazifalardan biri sifatida belgilangan. Mazkur maqolaning maqsadi — ta'lim jarayonida ijodkorlikni rivojlantiruvchi pedagogik metodlarning nazariy asoslarini o'rganish, ularning samaradorligini tahlil qilish hamda amaliyotga joriy etish bo'yicha ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot natijalari o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishga xizmat qiluvchi pedagogik jarayonlarni takomillashtirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Adabiyotlar tahlili. Ijodkorlikni rivojlantirish masalasi pedagogika, psixologiya va ta'lim falsafasi fanlarida eng ko'p o'rganilgan yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Ilmiy adabiyotlarda ijodkorlik (kreativlik) shaxsning yangi g'oyalar yaratish, muammolarga noodatiy yechim topish va mavjud bilimlarni yangi vaziyatlarda samarali qo'llash qobiliyati sifatida talqin qilinadi. Ushbu jarayonni rivojlantirishda pedagogik metodlarning o'rni va ahamiyati turli olimlar tomonidan chuqur tahlil qilingan. Ijodkorlik nazariyasining ilmiy asoslarini shakllantirishda Joy Paul Guilford muhim o'rin tutadi. U divergent fikrlash nazariyasini ishlab chiqib, ijodkorlikning asosiy komponenti sifatida bir muammoga bir nechta yechim topish qobiliyatini ko'rsatgan. Guilfordning fikricha, an'anaviy ta'lim tizimi ko'proq konvergent fikrlashni

rivojlantiradi, ijodkorlikni rivojlantirish uchun esa divergent fikrlashni qo'llab-quvvatlovchi metodlar zarur. Ellis Paul Torrance ijodkorlikni o'lchash va rivojlantirish bo'yicha keng tadqiqotlar olib borgan. U ishlab chiqqan Torrance testlari ijodiy fikrlashni baholashning eng mashhur instrumentlaridan biri hisoblanadi. Torrance ijodkorlikni muammo sezish, gipoteza yaratish, fikrlarni ishlab chiqish va ularni tekshirish jarayoni sifatida izohlaydi. Uning tadqiqotlari ijodkorlikni maxsus pedagogik metodlar orqali rivojlantirish mumkinligini ilmiy jihatdan asoslab bergan. Ijodiy faoliyatning ijtimoiy-madaniy asoslarini tushuntirishda Lev Vygotsky nazariyasi alohida ahamiyatga ega. Vygotskyga ko'ra, ijodkorlik ijtimoiy muhit va muloqot jarayonida shakllanadi. U "yaqin rivojlanish zonasi" tushunchasini kiritib, o'quvchilarning ijodiy salohiyati o'qituvchi va tengdoshlar bilan hamkorlikda rivojlanishini ta'kidlagan. Bu yondashuv zamonaviy interfaol metodlarning nazariy asosini tashkil etadi. John Dewey ta'limni hayotiy tajriba bilan bog'liq jarayon sifatida talqin qiladi. Uning "learning by doing" (faoliyat orqali o'rganish) konsepsiyasi ijodiy ta'lim metodlarining shakllanishiga asos bo'lgan. Dewey fikricha, o'quvchi faqat passiv bilim oluvchi emas, balki faol izlovchi va yaratuvchi bo'lishi kerak. Jerome Bruner kognitiv ta'lim nazariyasini rivojlantirib, o'quvchilarning mustaqil kashf etish orqali o'rganishini muhim deb hisoblaydi. Uning "discovery learning" konsepsiyasi ijodkorlikni rivojlantiruvchi metodlarning ilmiy asoslaridan biri hisoblanadi. Bruner ga ko'ra, o'quvchi bilimni tayyor holda emas, balki o'zi kashf etganda u chuqurroq va ijodiyroq o'zlashtiriladi. Zamonaviy pedagogik tadqiqotlarda ijodkorlikni rivojlantirishda interfaol metodlarning samaradorligi keng o'rganilgan. Xususan, muammoli ta'lim, loyiha metodi, aqliy hujum, keys-stadi (case study), klaster, sinkveyn va STEAM yondashuvi o'quvchilarning kreativ fikrlashini rivojlantirishda eng samarali vositalar sifatida e'tirof etiladi. Ushbu metodlar o'quvchini tayyor bilimni qabul qiluvchi emas, balki mustaqil izlanish olib boruvchi subyekt sifatida shakllantiradi. Muammoli ta'lim nazariyasiga ko'ra, o'quvchilar oldiga muammoli vaziyat qo'yish ularni tahlil qilish, solishtirish va yechim izlashga undaydi. Bu esa ijodiy fikrlashni faollashtiradi. Loyiha metodi esa real hayotiy vaziyatlar asosida ishlash orqali o'quvchilarning tadqiqotchilik va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradi. STEAM ta'lim yondashuvi esa fanlar integratsiyasiga asoslanib, o'quvchilarning ilmiy va ijodiy fikrlashini birgalikda rivojlantirishga xizmat qiladi. Zamonaviy ilmiy adabiyotlarda STEAM yondashuvi innovatsion iqtisodiyot uchun zarur bo'lgan kreativ kompetensiyalarni shakllantirishning eng samarali modeli sifatida baholanmoqda. Mahalliy pedagogik tadqiqotlarda ham ijodkorlikni rivojlantirish masalasi keng o'rganilgan. O'zbekistonlik olimlar ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llash, kompetensiyaviy yondashuvni joriy etish va o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish orqali ijodiy salohiyatni oshirish mumkinligini ta'kidlaydilar. Ayniqsa, interfaol metodlar asosida tashkil etilgan darslar o'quvchilarning faolligini oshirishi va ijodiy fikrlash darajasini sezilarli yaxshilashi ilmiy jihatdan asoslab

berilgan. Shuningdek, so‘nggi yillarda raqamli ta‘lim texnologiyalarining rivojlanishi ijodkorlikni rivojlantirish jarayoniga yangi imkoniyatlar yaratdi. Virtual laboratoriyalar, multimedia vositalari, onlayn platformalar va sun‘iy intellektga asoslangan ta‘lim tizimlari o‘quvchilarning mustaqil izlanish va ijodiy faoliyatini qo‘llab-quvvatlamogda. Adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, ijodkorlikni rivojlantirish ko‘p omilli jarayon bo‘lib, u pedagogik metodlar, ijtimoiy muhit, psixologik sharoit va texnologik imkoniyatlarning uyg‘unligini talab etadi. Ilmiy manbalar asosida shuni xulosa qilish mumkinki, ijodkorlikni rivojlantirishda interfaol, muammoli va loyiha asosidagi ta‘lim metodlari eng yuqori samaradorlikka ega bo‘lib, ular zamonaviy ta‘limning ajralmas qismi hisoblanadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Mazkur tadqiqotda o‘quvchilarning ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirishda pedagogik metodlarning o‘rni va samaradorligini aniqlash, shuningdek, ularni ta‘lim jarayonida qo‘llashning ilmiy asoslarini ishlab chiqish maqsad qilindi. Tadqiqot metodologiyasi pedagogika, psixologiya, didaktika va zamonaviy ta‘lim texnologiyalari nazariyalariga tayanadi. Tadqiqot jarayonida ilmiy bilishning nazariy va empirik usullari kompleks tarzda qo‘llanildi. Nazariy bosqichda ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, pedagogik konsepsiyalarni umumlashtirish, ilg‘or xorijiy va mahalliy tajribalarni o‘rganish amalga oshirildi. Bu bosqich ijodkorlik tushunchasining mazmuni, uning tarkibiy komponentlari hamda uni rivojlantiruvchi pedagogik yondashuvlarni aniqlashga xizmat qildi. Tadqiqotning asosiy metodlaridan biri sifatida tizimli yondashuv qo‘llanildi. Ushbu yondashuv orqali ijodkorlikni rivojlantirish jarayoni yagona pedagogik tizim sifatida qaraldi. Bunda o‘qituvchi, o‘quvchi, ta‘lim mazmuni, metodlar va vositalar o‘zaro bog‘liq elementlar sifatida tahlil qilindi. Tizimli tahlil natijasida ijodkorlikni rivojlantirish faqat alohida metodlar emas, balki butun ta‘lim muhiti bilan bog‘liq jarayon ekanligi aniqlandi. Shuningdek, qiyosiy tahlil usuli orqali an‘anaviy va zamonaviy pedagogik yondashuvlar solishtirildi. An‘anaviy ta‘limda o‘quvchi ko‘proq bilimlarni qabul qiluvchi subyekt sifatida namoyon bo‘lsa, zamonaviy interfaol yondashuvlarda u mustaqil fikrlovchi va ijodkor shaxs sifatida qaraladi. Ushbu farqlar pedagogik metodlarning ijodkorlikni rivojlantirishdagi ahamiyatini ochib berdi. Tadqiqotda kuzatish metodi ham qo‘llanilib, ta‘lim jarayonida interfaol metodlar qo‘llanilgan darslar tahlil qilindi. Kuzatish natijalari shuni ko‘rsatdiki, muammoli ta‘lim, aqliy hujum, loyiha metodi va STEAM yondashuvi asosida tashkil etilgan darslarda o‘quvchilarning faolligi, mustaqil fikrlashi va ijodiy yondashuvi sezilarli darajada oshgan. Empirik bosqichda suhbat va so‘rovnoma usullaridan foydalanildi. O‘qituvchilar va o‘quvchilar bilan o‘tkazilgan suhbatlar orqali ijodkorlikni rivojlantirishga to‘sqinlik qiluvchi omillar va samarali metodlar haqida ma‘lumotlar olindi. So‘rovnoma natijalari esa interfaol metodlarning o‘quvchilarda qiziqish va motivatsiyani oshirishda muhim rol o‘ynashini ko‘rsatdi. Tadqiqotda pedagogik tajriba-sinov (eksperiment) usuli ham muhim o‘rin egalladi. Tajriba davomida dars jarayoniga muammoli ta‘lim, klaster, sinkveyn va loyiha

metodlari joriy etildi hamda ularning o'quvchilarning ijodiy fikrlashiga ta'siri kuzatildi. Eksperiment natijalari interfaol metodlar qo'llanilgan guruhlarda ijodiy fikrlash darajasi an'anaviy yondashuvga nisbatan yuqoriroq ekanligini ko'rsatdi. Tadqiqot natijalarini qayta ishlashda statistik tahlil elementlaridan foydalanildi. Olingan ma'lumotlar umumlashtirilib, pedagogik metodlarning samaradorligi sifat va miqdor jihatdan baholandi. Tadqiqotning axborot bazasini pedagogika va psixologiyaga oid ilmiy adabiyotlar, xalqaro va mahalliy ilmiy maqolalar, ta'limga oid normativ-huquqiy hujjatlar hamda zamonaviy pedagogik texnologiyalar bo'yicha tadqiqotlar tashkil etdi. Shu tariqa, tadqiqot metodologiyasi ijodkorlikni rivojlantirish jarayonini kompleks o'rganishga, pedagogik metodlarning samaradorligini ilmiy asosda baholashga hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqishga imkon berdi.

Tadqiqot natijalari va muhokama. Mazkur tadqiqot davomida o'quvchilarning ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirishda qo'llaniladigan pedagogik metodlarning samaradorligi nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilindi. Olib borilgan kuzatishlar, so'rovnomalar va pedagogik tajriba-sinov natijalari asosida interfaol ta'lim metodlarining o'quvchilarning kreativ fikrlashiga sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatishi aniqlandi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, muammoli ta'lim, aqliy hujum, loyiha metodi, klaster, sinkveyn va STEAM yondashuvi asosida tashkil etilgan darslarda o'quvchilarning faolligi, mustaqil fikrlashi va ijodiy yondashuvi an'anaviy ta'lim shakllariga nisbatan ancha yuqori bo'lgan. Ayniqsa, muammoli vaziyatlar asosida o'qitish o'quvchilarda tahlil qilish, solishtirish, umumlashtirish va mustaqil xulosa chiqarish ko'nikmalarini rivojlantirgani kuzatildi.

Interfaol metodlarning samaradorligi. Tahlillar natijasida aqliy hujum metodi o'quvchilarning erkin fikrlashini rag'batlantirishi va qisqa vaqt ichida ko'plab g'oyalar ishlab chiqish imkonini berishi aniqlandi. Bu metod ijodiy muhitni shakllantirib, o'quvchilarning o'z fikrini erkin ifoda etishiga sharoit yaratdi. Loyiha metodi asosida tashkil etilgan mashg'ulotlarda o'quvchilar real hayotiy muammolar ustida ishlash orqali tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirdilar. Ushbu jarayonda o'quvchilar ma'lumot izlash, tahlil qilish, rejalashtirish va yakuniy natijani taqdim etish kabi ijodiy faoliyat bosqichlarini amalga oshirdilar. Klaster va sinkveyn metodlari esa o'quvchilarning mavzuni tizimli tahlil qilish va qisqa, mazmunli ifodalash qobiliyatlarini rivojlantirdi. Ayniqsa, sinkveyn metodi o'quvchilarda mantiqiy va ijodiy fikrlashni birgalikda shakllantirishda samarali vosita bo'lib xizmat qildi. STEAM yondashuvi asosida olib borilgan mashg'ulotlarda o'quvchilarning fanlararo bog'liqlikni tushunish, muammolarga kompleks yondashish va innovatsion yechimlar ishlab chiqish qobiliyatlari rivojlanganligi qayd etildi. Bu yondashuv ijodkorlikni amaliy faoliyat bilan uyg'unlashtirishga imkon yaratdi.

Pedagogik tajriba natijalari. Tajriba-sinov ishlari natijasida interfaol metodlar qo'llanilgan guruhlarda o'quvchilarning ijodiy fikrlash darajasi sezilarli darajada oshgani kuzatildi. Ular dars jarayonida faol ishtirok etib, mustaqil fikr bildirish,

muammolarga yangicha yondashuv topish va guruh bilan hamkorlikda ishlash ko'nikmalarini rivojlantirdilar. An'anaviy ta'lim usullari qo'llanilgan guruhlarda esa o'quvchilar ko'proq tayyor bilimlarni qabul qilish bilan cheklangan bo'lib, ijodiy faollik darajasi nisbatan pastroq bo'ldi. Bu holat zamonaviy pedagogik metodlarning ijodkorlikni rivojlantirishdagi ustunligini tasdiqlaydi. Tadqiqot natijalari pedagogik adabiyotlarda ilgari surilgan ilmiy qarashlar bilan mos kelishini ko'rsatdi. Xususan, ijodkorlikni rivojlantirishda o'quvchining faol subyekt sifatida ishtirok etishi muhimligi tasdiqlandi. Interfaol metodlar o'quvchilarning nafaqat bilim olishiga, balki yangi g'oyalar yaratishiga ham xizmat qiladi. Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, ijodkorlikni rivojlantirish faqat alohida metodlarga emas, balki butun ta'lim muhitiga bog'liq jarayon hisoblanadi. O'qituvchining roli esa bilim beruvchi emas, balki yo'naltiruvchi, qo'llab-quvvatlovchi va ijodiy fikrlashni rag'batlantiruvchi fasilitator sifatida namoyon bo'ladi. Shuningdek, tadqiqot jarayonida aniqlanishicha, o'quvchilarning ijodiy faolligini oshirishda motivatsiya va psixologik muhit muhim ahamiyatga ega. Erkin fikrlashga imkon berilgan, xatolardan qo'rqmaslik muhiti yaratilgan sinflarda ijodiy natijalar yuqori bo'ldi. Umuman olganda, tadqiqot natijalari shuni tasdiqlaydiki, interfaol va innovatsion pedagogik metodlar ijodkorlikni rivojlantirishda eng samarali vositalardan biri bo'lib, ularni ta'lim jarayoniga keng joriy etish zarur. Bu esa kelajak avlodning kreativ, tashabbuskor va raqobatbardosh shaxslar sifatida shakllanishiga xizmat qiladi.

Xulosa. Mazkur tadqiqotda o'quvchilarning ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirishda pedagogik metodlarning o'rni, ahamiyati va samaradorligi nazariy hamda amaliy jihatdan o'rganildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, zamonaviy ta'lim jarayonida ijodkor shaxsni shakllantirish an'anaviy yondashuvlardan voz kechib, interfaol va innovatsion pedagogik metodlarni keng joriy etishni talab etadi. Tahlillar asosida muammoli ta'lim, aqliy hujum, loyiha metodi, klaster, sinkveyn hamda STEAM yondashuvi o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishda eng samarali vositalar ekanligi aniqlandi. Ushbu metodlar o'quvchilarda mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, yangi g'oyalar yaratish va amaliy yechimlar ishlab chiqish ko'nikmalarini shakllantiradi. Shuningdek, tadqiqot natijalari ijodkorlikni rivojlantirish jarayoni faqat metodlarga emas, balki ta'lim muhiti, o'qituvchining pedagogik mahorati va o'quvchilarning motivatsiyasiga ham bevosita bog'liqligini ko'rsatdi. Erkin fikrlashga asoslangan, qo'llab-quvvatlovchi va rag'batlantiruvchi muhit yaratilgan ta'lim jarayonida o'quvchilarning kreativ faolligi sezilarli darajada ortishi kuzatildi. Umuman olganda, ijodkorlikni rivojlantirishda interfaol pedagogik metodlarni tizimli va maqsadli qo'llash ta'lim sifatini oshirishga, o'quvchilarning intellektual salohiyatini rivojlantirishga hamda ularni zamonaviy jamiyat talablariga mos shaxs sifatida shakllantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Lev Vygotsky. Thought and Language. MIT Press, 1986.
2. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar. Toshkent, 2020.
3. Ishmuhamedov R. Innovatsion pedagogik texnologiyalar. Toshkent, 2021.
4. Azizxo‘jayeva N. Pedagogik mahorat va texnologiyalar. Toshkent, 2019.
5. Muslimov N. Kasbiy pedagogika. Toshkent, 2022.
6. O‘zbekiston Respublikasi “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. 2020.